

Хяру нүүдж ирджэх хальмгудт өгчэх ссуд

Гер, хаша-хаац тосхлгэнд болн яслгэнд, саалин үкр хулддж авлгэнд, банкас кредит авхин тускар Хальмг тангьчурн хяру ирджэх хальмгуд ним зокал медх зөвтә:

1. Хальмг тангьчурн хяру ирджэх церглächнрт, кәдлмшчнрт болн колхозникүдт шишлнь кредит өгтн гидж РСФСР-н Министрмүдин Совет эврәннь тогтавртац, селәнә эдл-ахун банкин учрежденьст даалгъв.

Иим кредит өггдхмн:

а) гер болн хаша-хаац тосхлгэнд—10 миньгын арслнь мөнъг нег өркбүлд өггдхмн. Тосхсн гертән орад гурвн джил болснас авн эклдж 10 джилин туршарт авсн мөнъгн хяру банкд орулдж өггдхмн.

б) предпрятсь, района болн селәнә Советмүд, колхозмуд, хальмгудт өгчәх гермүд, хаша-хаац яслгүдт гидж нег өрк-бүлд 3 миньгын арслнь мөнъгн өггдхмн. Ясгдсн гертән орад гурвн джил болснаснь авн эклдж гурвн джилин туршарт хяру банкд өггдхмн.

2. Түүнәс талдан, РСФСР-н Министрмүдин Советин тогтаврар, хяру ирджәх колхозникүд, ирсн джилдән государствд орулдж өгх тарән темснә болн малас авдг хот-хоолин үснәс бишнъкәснь болн селәнә эдл-ахун мөнъгнә налогас сулджжана, колхозмуд болхла, кедү өрк-бүл колхозд орулдж авсн болна, теднә тоогъар подоходн налогас сулджгдджана.

3. Организацсар, учрежденьсәр, предпрятсьсәр, совхозмудар кәдлхәр ирсн хальмгудин—церглächнрин болн кәдлмшчнрин стажнь, кемрджән тедн хяру ирхәр седәд урдк кәдлмшәсн сулдсн цагас нааран, хаалгъдан йовсн цагинь тоод оруллго, нег сарас давад уга болхла, теднә стажд таслвр гаргъгдджахш.

Эн тогтавр гарад уга бәәсн цагла ирсн хальмгудт, 1957 джилин январин 9-с хбөн ирсн чигн хальмгудин түрү-зүдүгыннь халәдж ссуд өгхмн гидж темдгдджәнә.

Түрү-зүдү бәәх хальмгудт 500 арслнь күртл мөнъгәр дөнъ өгч чадх зөвшәл тангьччин күч-кәлсчнрин депутатрин Советд өггдв.

Района күцәгч комитетс, колхозмудин ахлächнр болн совхозмудин директормуд, 1957 джилин апрелин 12-т гарсн тогтаврив цуг ирджәх хальмгудт сән гидгәр цәәлгъдж өгхмн.

Гермүд бәрхд, гермүд ясхд, мал хулддж авхд шанъгас өгсн кредитиг колхозмудар болн совхозмудар тархадж өгәд, тер өгсн кредитиг чикәр олзлджәх угагыннь сәәнәр шүүдж халәдж, үүлд церглächнрт, кәдлмшчнрт болн колхозникүдт, гермүд тосхлгәна болн гермүд яслгәна туск кәдлмшт күч-кәлсчнрин депутатрин района Советс сән дөнъ-тусан өгчәх зөвтә.

Хяру ирсн хальмгудт гермүд тосхд өгхин тускар колхозмудин болн совхозмудин гардächнр сән дөнъ-тусан күргдж, гурвдгч кварталин туршарт эн кәдлмшиг кедж, күцәдж төгсгәх зөвтә. Тосхлтин кергтә материалмуд болн гер материалмудиг зөбдж авч ирх машигъар тетгх, дакад тосхлтин бригадс бүрдәх зөвтә.

Ссуд авхин тускар ямаран документс кергтәгыннь бас меддж авч кергтә. Тегәд:

а) кедү гермүд, хаша-хаац тосхк болн гермүд ясх зура кедж, түүнд кедү мөнъгн кергтәгыннь, дакад тер зурадан—кезә, ямаран цагла гермүд, хаша-хаац тосхд болн гермүд ясдж төгсгәхинь үзүлдж, темдгдж батрахмн гидж района күч-кәлсчнрин депутатрин Советин күцәгч комитетсәс сургдджана.

б) кредит өгтн гидж колхозин правлень селәнә эдл-ахун банкд эрлгь орулдж өгх зөвтә.

в) гермүд тосхк болн ясх гидж, колхозмудар ирсн хальмгудин список кедж селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгхмн.

г) колхозникүдт—хальмгудт гермүд тосххд болн гермүд ясхд колхозмуд цуг кедү мөнъг сурсн болна, түүндән тетглгәнә обязательствс селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгх зөвтә.

Деер келгдсн ссуд авх документсәс онъгдан, типовой проектс болн сметс, эсгидж сметн-финансов то-диг кедж, колхоз болгын селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгхмн.

Деер келгдсн документсиг банкд өгснә хбөн, цуг авчах мөнъгнәс 25 процент аванс гидж селәнә эдл-ахун банкас мөнъг авхмн, тер мөнъгннь тосхлтин материал болн транспортин халхар өггдх мөнъгн гидж тоолхмн.

Кедж күцәсн кәдлмшин счттагъар акттагыннь хамднь района Советин күцәгч комитетин селәнә тосхлтин отделмүдин ахлächнр, ямаран чигән гермүд тосхгддж болн ясгддж йовхин тоолдж, селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгчәхмн, тиигәд банк тер документәр халәдж, цаарандан мөнъг өгчәхмн.

Хальмг тангьчурн хяру ирджәх хальмгудт өгх эвдркә, яслгын кергтә гермуд хулддж авсн цагт—2 миньгын арслнь күртл өгхмн, дакад гермүд яслгәна цуг өгх мөнъгнәс, селәнә эдх-ахун банк 50 процент мөнъ колхозмудт өгхмн, цаарандан гермүд яслгәна кәдлмшиг төгсснә хбөн үлдсн мөнъгыннь өгчәнә.

Совхозмудар хяру ирджәсн кәдлмшчнрт болн үүлд церглächнрт гер тосххд болн ясхд өгх ссуд, колхозникүдт өгчәх мөнъгнлә әдл болджана.

Мал хулддж авлгәна тускар—колхозмуд список кедж, учрежденьсәр болхла күн болгәна цаас кедж селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгч, ссуд авх зөвтә.

Саалин үкрмүд хулддж авхмн гидж авсн ссударн колхозмуд хойр сарин дунд үкрмүд хулддж авч хальмгудт-колхозникүдт эрк биш өгч, гар цаасинь селәнә эдл-ахун банкд орулдж өгх зөвтә.

Авсн ссудан хойр сарин туршарт эдлдж эс чадхла, селәнә эдл-ахун банк колхозмудас хяру тер мөнъгиг цугтнь некдж авх зөвтә.

Э. МОГОЛЦЫКОВ,
Хальмг тангьччин селәнә эдл-ахун банкин управляющ.